

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 762/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. decembra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tpo 61/2016 a jeho uznesením zo 7. septembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tpo 61/2016 a jeho uznesením zo 7. septembra 2016 (ďalej len „namietané uznesenie“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. Tp 19/2016 zo 14. augusta 2016 vzatý do väzby pre zločin krádeže podľa § 212 ods. 1 a 4 písm. b) Trestného zákona podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Proti predmetnému uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť ihneď po jeho vyhlásení, ktorú následne aj písomne zdôvodnil.

3. Namietaným uznesením krajského súdu bola sťažnosť sťažovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietnutá ako nedôvodná. Namietané uznesenie bolo sťažovateľovi doručené 28. septembra 2016, teda od podania sťažnosti až po doručenie uznesenia krajského súdu uplynulo 46 dní, čo je podľa názoru sťažovateľa neakceptovateľné porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru a čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 126/05, III. ÚS 7/2000 a I. ÚS 18/03, v ktorých ústavný súd konštatoval, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle označených práv nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca.

4. Vzhľadom na porušenie označených práv sťažovateľ žiada priznanie finančného zadosťučinenia v sume 3 000 €.

5. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v jeho veci takto rozhodol:

„1. Krajský súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 1Tpo/61/2016 a rozhodnutím zo dňa 7.9.2016 porušil právo sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy SR a podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru.

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 7.9.2016 sp. zn. 1Tpo/61/2016 sa zrušuje.

3. Krajskému súdu v Bratislave sa prikazuje, aby vo veci znova konal a rozhodol.

4. *Sťažovateľovi priznáva primerané zadosťučinenie vo výške vo výške 3.000,- euro, ktoré je Krajský súd Bratislava sťažovateľovi povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*“

6. Sťažovateľ súčasne požiadal o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (v posudzovanom prípade ide

o krajský súd rozhodujúci o zákonnosti väzby) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 198/07).

11. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov a nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

12. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

13. Ústavný súd už v rámci svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti judikoval, že právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy môže byť porušené aj tým, že orgány činné v trestnom konaní nepostupujú v trestnom konaní v čase, keď je obvinený vo väzbe, s osobitnou starostlivosťou a urýchlením (II. ÚS 55/98). Právo na urýchlené skúmanie dôvodnosti väzby je obsiahnuté v čl. 17 ods. 2 ústavy. Vo svojej judikatúre ústavný súd tiež vyslovil, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (napríklad III. ÚS 255/03, III. ÚS 345/06, II. ÚS 353/06).

14. Podľa § 2 ods. 6 Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, orgány činné v trestnom konaní a sudy konajú z úradnej povinnosti. Väzobné veci sú povinné vybavovať prednostne a urýchlene.

15. Vo vzťahu k rozhodovaniu o vzatí sťažovateľa do väzby považuje ústavný súd za relevantné tieto časové súvislosti:

- 12. augusta 2016 bol prokurátorom Okresnej prokuratúry Pezinok podaný okresnému súdu návrh na vzatie do väzby sťažovateľa z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku,

- 14. augusta 2016 sudca pre prípravné konanie okresného súdu uznesením sp. zn. Tp 19/2016 rozhodol o vzatí sťažovateľa do väzby, proti ktorému sťažovateľ ihneď po jeho vyhlásení podal sťažnosť,

- 24. augusta 2016 sťažovateľ doplnil sťažnosť písomným podaním,

- 5. septembra 2016 predložil okresný súd vec krajskému súdu na rozhodnutie o sťažnosti proti uzneseniu sp. zn. Tp 19/2016 zo 14. augusta 2016,

- 7. septembra 2016 rozhodol krajský súd o sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. Tp 19/2016 zo 14. augusta 2016 uznesením sp. zn. 1 Tpo 61/2016,
- 19. septembra 2016 bol krajským súdom vrátený spis okresnému súdu,
- 27. septembra 2016 bolo namietané uznesenie krajského súdu doručené sťažovateľovi do ústavu na výkon väzby.

16. Z okolností uvedených sťažovateľom, resp. zistených ústavným súdom dopytom na okresnom súde možno ustáliť, že konanie o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby trvalo pred okresným súdom od 12. augusta 2016 do 5. septembra 2016 a následne po vrátení spisu krajským súdom od 19. septembra 2016 do 27. septembra 2016, teda spolu 32 dní. Konanie pred krajským súdom, ktorého postup a rozhodnutie sťažovateľ v sťažnosti namieta, trvalo od 5. septembra 2016 do 19. septembra 2016, teda 14 dní. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol ako dátum doručenia namietaného uznesenia 28. september 2016, podľa doručky nachádzajúcej sa v spise okresného súdu mu bolo uvedené uznesenie doručené 27. septembra 2016 (doručenka opatrená pečiatkou ústavu na výkon väzby a podpisom sťažovateľa).

17. Z uvedeného vyplýva, že vo vzťahu k postupu krajského súdu (sťažnosť smeruje len proti postupu krajského súdu) je sťažnosť celkom zjavne neopodstatnená. Krajský súd totiž rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu prednostne a urýchlene.

18. Ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľom formulovanej námietke porušenia čl. 5 ods. 4 dohovoru v kontexte argumentácie obsiahnutej v sťažnosti upriamuje pozornosť na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej je ustanovenie čl. 5 ods. 4 dohovoru aplikovateľné na situáciu následnej previerky zákonnosti väzby (v prípadoch žiadosti obvineného o prepustenie na slobodu a predĺženie lehoty trvania väzby). Ustanovenie čl. 5 ods. 4 dohovoru teda nie je na prípad sťažovateľa, u ktorého išlo o prvotnú súdnu kontrolu zákonnosti obmedzenia osobnej slobody nasledujúcu bezprostredne po zadržaní (prvotné rozhodovanie o vzatí do väzby), aplikovateľné. Ústavný súd tak vzhľadom na nedostatok príčinnej súvislosti medzi obsahom formulovanej

argumentácie sťažovateľov a namietaným porušením článku dohovoru posúdil predmetnú námietku ako zjavne neopodstatnenú.

19. Na základe uvedeného ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia v sťažnosti označených práv a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Rozhodovanie o žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom sa v dôsledku tohto záveru stalo bezpredmetným.

20. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2016